

Sygn. akt IV KK 336/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,
w sprawie **R. K.**

skazanego z art. 178a § 4 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 11 stycznia 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w T. VI Wydział Zamiejscowy z siedzibą w P. z dnia
14 lutego 2020 r., sygn. akt VI K (...),

**uchyla wobec R. K. wyrok Sądu Rejonowego w T. w
zaskarżonej części, to jest, rozstrzygnięcie o karze pozbawienia
wolności z ust. 2 - i w tym zakresie sprawę przekazuje temu
Sądowi do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w T., Wydział VI Karny Zamiejscowy w P., wyrokiem z dnia
14 lutego 2020 r., sygn. akt VI K (...), wydanym w trybie art. 387 § 1 k.p.k. zgodnie
ze złożonym na rozprawie przez oskarżonego wnioskiem o dobrowolne poddanie

się karze, uznał R. K. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. i na podstawie tego przepisu skazał go na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 2 sentencji wyroku). Na zasadzie art. 42 § 3 k.k. Sąd orzekł wobec niego dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, a na mocy art. 43a § 2 k.k. orzekł środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 10.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt 4 i 6 wyroku). Nadto Sąd zwolnił oskarżonego R. K. od poniesienia kosztów postępowania karnego (pkt 7).

Orzeczenie to obejmowało również drugą osobę oskarżoną o czyn z art. 178a § 1 k.k., lecz postępowanie kasacyjne tego skazanego nie dotyczy.

Wyrok skazujący R. K. nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się dnia 22 lutego 2020 r.

Kasację od tego wyroku w zakresie dotyczącym R. K. wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny, zaskarżając go w części związanej z rozstrzygnięciem o karze zawartym w pkt. 2 orzeczenia, na niekorzyść skazanego. Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. autor kasacji zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest art. 387 § 1 - 3 k.p.k., polegające na niezasadnym uwzględnieniu wadliwego wniosku R. K. o wydanie wyroku bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, co doprowadziło do wydania wyroku skazującego z rażącą obrazą prawa materialnego, to jest, art. 178a § 4 k.k. poprzez orzeczenie kary 2 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji, gdy dolna granica ustawowego zagrożenia za to przestępstwo wynosi 3 miesiące pozbawienia wolności.

W konkluzji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w T., Wydział VI Karny Zamiejscowy w P., do ponownego rozpoznania, jako Sądowi I instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna i podlegała uwzględnieniu.

Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia przepisu prawa karnego procesowego, a to art. 387 § 1 - 3 k.p.k., polegającego na niezasadnym uwzględnieniu wadliwego wniosku oskarżonego

R.K. o wydanie wyroku bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, co doprowadziło do wydania wyroku skazującego z rażąco obrażając prawa materialnego.

Przepis art. 178a § 4 k.k. przewiduje, że sprawca tego czynu podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Dlatego też Sąd Rejonowy nie miał możliwości wymierzenia sprawcy tego czynu kary 2 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji, gdy dolna granica ustawowego zagrożenia za wskazane przestępstwo wynosi 3 miesiące pozbawienia wolności. Słusznie też podnosi skarżący, że niniejszy wyrok jest nadal prawomocny pomimo tego, że w dniu 18 marca 2020 r. Sąd Rejonowy w T. uchylił zarządzenie o stwierdzeniu prawomocności powyższego wyroku wobec oskarżonego R. K. (k. 59). Zarządzenie to nie mogło bowiem wyrzucić postulowanego przez Sąd Rejonowy skutku prawnego.

Zgodnie z art. 387 § 1 k.p.k., do chwili zakończenia pierwszego przesłuchania wszystkich oskarżonych na rozprawie głównej oskarżony, któremu zarzucono przestępstwo zagrożone karą nieprzekraczającą 15 lat pozbawienia wolności, może złożyć wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary lub środka karnego, orzeczenie przepadku lub środka kompensacyjnego bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Wniosek może również dotyczyć wydania określonego rozstrzygnięcia w przedmiocie poniesienia kosztów procesu. Z paragrafu 2 tego przepisu wynika, że sąd może uwzględnić wniosek o wydanie wyroku skazującego, gdy okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości, a cele postępowania zostaną osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości. Uwzględnienie wniosku jest możliwe jedynie wówczas, gdy nie sprzeciwia się temu prokurator, a także pokrzywdzony należycie powiadomiony o terminie rozprawy oraz pouczone o możliwości zgłoszenia przez oskarżonego takiego wniosku. Jednocześnie sąd nie musi uwzględniać wniosku w takiej formie, jak proponuje oskarżony, gdyż może uzależnić jego uwzględnienie od dokonania w nim wskazanej przez siebie zmiany, na co oczywiście musi uzyskać zgodę oskarżonego.

A zatem jest oczywiste, iż Sąd Rejonowy w T. niesłusznie przyjął, że może uwzględnić wniosek oskarżonego o wydanie wyroku skazującego i wymierzyć mu karę 2 miesięcy pozbawienia wolności, skoro wniosek ten nie znajdował oparcia w

treści normy sankcjonującej wynikającej z art. 178a § 4 k.k. Sąd I instancji powinien był dostrzec powyższe uchybienie merytoryczne wniosku oskarżonego i albo uzależnić jego uwzględnienie od dokonania w nim wskazanej przez siebie zmiany albo rozpoznać w dalszym ciągu sprawę na zasadach ogólnych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, iż złożenie wniosku w trybie art. 387 § 1 k.p.k. nie obliuguje sądu do jego automatycznego uwzględnienia. Sąd powinien dokonać przede wszystkim jego kontroli w zakresie spełnienia wszystkich warunków dopuszczalności takiego wniosku, w szczególności przeanalizować, czy zaproponowana przez oskarżonego kara i inne środki prawnej reakcji odpowiadają przewidzianym w prawie materialnym sankcjom. W sytuacji, w której treść wniosku tychże regulacji prawnych nie respektuje, niewątpliwym obowiązkiem sądu jest bądź to uzależnienie swojej decyzji o uwzględnieniu tego wniosku od dokonania w nim zmiany konwalidującej dostrzeżoną jego wadliwość (art. 387 § 3 k.p.k.), bądź też rozpoznanie w dalszym ciągu sprawy na zasadach ogólnych (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 7 czerwca 2018 r., sygn. akt V KK 172/18, Lex nr 2509700; z dnia 13 lutego 2019 r., V KK 34/18, LEX nr 2622303; z dnia 14 listopada 2017 r., V KK 281/17, Lex nr 2449663*).

W podsumowaniu powyższych uwag należy podkreślić, że w niniejszej sprawie doszło do rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 387 § 1 - 3 k.p.k., polegającego na niezasadnym uwzględnieniu wadliwego wniosku oskarżonego R.K. o wydanie wyroku bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, co doprowadziło do wydania wyroku skazującego z rażącą obrazą prawa materialnego, to jest, art. 178a § 4 k.k. Wypada podkreślić, że z akt sprawy wynika, iż oskarżony nie kwestionował popełnienia czynu zabronionego, a jego okoliczności i wina R. K. nie budziły wątpliwości (k. 51v). Te przesłanki pozwalały Sądowi Rejonowemu zrezygnować z przeprowadzenia postępowania dowodowego (art. 387 § 1 k.p.k.). Natomiast wskazane uchybienia doprowadziły do konieczności ponownego rozstrzygnięcia o karze (orzeczonej błędnie w pkt 2 wyroku) za przypisane oskarżonemu przestępstwo, skoro w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego odpowiadał wnioskowi złożonemu przez oskarżonego na

rozprawie i był zgodny z przepisami prawa. Rozważając kwestię zakresu uchylenia wyroku Sąd Najwyższy uznał, że nie jest celowym uchylenie tego wyroku w całości, lecz tylko w zaskarżonej części. Naruszenie przepisów prawa doprowadziło bowiem tylko do konieczności ponownego rozstrzygnięcia o karze za przypisane oskarżonemu przestępstwo.

W rezultacie, Sąd Najwyższy, uwzględniając kasację Prokuratora Generalnego wniesioną na niekorzyść skazanego, na mocy art. 537 § 2 k.p.k., uchylił zaskarżony wyrok wobec skazanego R.K. w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze pozbawienia wolności i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w T. do ponownego rozpoznania.

Rozstrzygnięcie o wydatkach postępowania kasacyjnego znajduje oparcie w przepisie art. 638 k.p.k.